

Burgemeester

Retouradres: Postbus 19 157, 2500 CD Den Haag

Aan de Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

BBZ/2007.39 - RIS 144298

Doorkiesnummer

070 - 3532878/3533371

E-mailadres

Aantal bijlagen

Datum

5 maart 2007

Onderwerp

deelname aan proef met stemmachine

Dames en heren,

Op verzoek van de portefeuillehouder breng ik het volgende onder uw aandacht.

In het recente verleden is er discussie geweest over de betrouwbaarheid van stemcomputers. Daarbij heeft ook de vraag gespeeld of het wenselijk c.q. noodzakelijk zou moeten zijn dat de kiezer op de een of andere wijze zou moeten kunnen controleren of diens stem ook op de juiste wijze in de stemmachine geregistreerd is. Hierover zijn destijds ook in Den Haag raadvragen¹ gesteld. Een van de toen geopperde mogelijkheden is de zgn. paper-trail; een papieren strookje waarop de kiezer alsnog visueel diens uitgebrachte stem kan controleren.

De leverancier van de stemmachines die hier in gebruik zijn – Nedap/Groenendaal –, heeft de gemeente Den Haag zeer onlangs gevraagd of de gemeente Den Haag bereid is mee te werken aan een onderzoek. Vandaar dat ik u nu pas kan informeren.

Eerdere discussies zijn vooral vanuit belangengroeperingen, zoals *wijvertrouwenstemcomputersniet.nl*, opgestart; in dit onderzoek staat de vraag centraal of de kiezer ook zélf behoefte heeft aan zo'n "papierens verslag".

In principe wordt niet onwelwillend ten opzichte van dit verzoek gestaan; vooral ook omdat dit onderzoek een bijdrage kan leveren aan het transparanter maken van het verkiezingsproces.

¹ Schriftelijke vragen van het Raadslid Rietveld, dd. 20 juli 2006, sv 2006.142

Inlichtingen bij

Het onderzoek zal gehouden worden in het Stadhuis. Hier zal zeer duidelijk kenbaar worden gemaakt, bijv. door middel van posters op borden, dat de gemeente Den Haag meewerkt aan dit onderzoek. De kiezer dient éérst de normale gang naar het stembureau gaan en zal daar diens stem uitbrengen. Het (reguliere) stembureau bevindt zich op de begane grond, “onder” de foyer.

Bij het verlaten van het stembureau zal de kiezer benaderd worden, met het verzoek aan het onderzoek mee te willen werken. De stembureauleden kunnen de kiezer hierop van te voren al wijzen. Indien de kiezer instemt met deelname aan het onderzoek, zal hij/zij begeleid worden naar een andere plek in de hal (dus duidelijk afgescheiden van het stembureau) met het verzoek nogmaals een “stem” uit te brengen op een andere machine. Om duidelijk te maken dat het hier om een onderzoek gaat en niet om een officiële stemming, zal op de betreffende stemmachine een gefingeerde kandidatenlijst met gefingeerde namen zijn aangebracht.

Nadat de kiezer nogmaals diens “stem” heeft uitgebracht, zal de (hoogstwaarschijnlijk Amerikaanse) stemmachine een papieren afdruk van de uitgebrachte stem aan de kiezer tonen. Nadat de kiezer zich ervan overtuigd heeft dat de naam op het papieren strookje overeenstemt met de uitgebrachte “stem”, wordt het strookje in een afgesloten compartiment van de machine opgeslagen; de kiezer krijgt dus geen “bewijs” mee.

Voor de ondersteuning en uitvoering van dit onderzoek vraagt het betreffende bedrijf medewerking van studenten van de universiteit Twente. De gemeente Den Haag (en eventueel ook andere deelnemende gemeenten) krijgt inzage in het onderzoeksrapport.

Zoals al gemeld is, wordt niet onwelwillend tegenover het verzoek om medewerking aan dit onderzoek gestaan. Naast het al genoemde feit dat dit onderzoek een bijdrage kan leveren aan het transparanter maken van het verkiezingsproces, kan dit onderzoek ook een bijdrage leveren aan het voorkomen van fraude met de registratie van uitgebrachte stemmen en de controleerbaarheid van procedures.

Daarom is besloten medewerking te verlenen aan dit onderzoek, omdat dit onderzoek een bijdrage kan leveren in het – vergroten van het – vertrouwen in de totale procedure rond het stemmen. Ik neem aan dat ik er vanuit mag gaan dat u hiermee instemt.

De burgemeester